

VILIAMOVÍ ŠIROKÉMU

Bratislava 2. januára 1948

Milý Vilo!

Tunajší úrad snaží sa získať pre Rádioterapeutický ústav Lekárskej fakulty Slovenskej univerzity v Bratislave 2 g rádia, aby tento ústav mohol riadne plniť svoje poslanie liečebné, didaktické a výskumné.

Rádioterapeutický ústav vlastní iba 0.48 g (v českých krajinách je 33 g) rádia a to vo forme nie najvhodnejšej — v roztoku. Toto množstvo rádia nielen nestačí, ale obmedzuje činnosť ústavu. Poznávam, že celková normálna potreba rádia pre Slovensko je 10 g, najnutnejšia, ako som hore uviedol 2 g. Keďže všetky snahy zadovážiť ústavu potrebné množstvo tohto prvku z rozličných akcií rádiovej komisie stroskotali, rozhodlo sa, že rádium získa sa kúpou z Belgicka, keďže táto ponuka bola uznaná, najmä čo do ceny, za najvýhodnejšiu. Potrebná suma na tento cieľ už bola zadovážená, tiež Národná banka bola ochotná prideliť potrebné belgické franky. Tunajší úrad podal cestou fy Bratia Čížkovci na Ministerstvo zahraničného obchodu žiadosť o dovoz 2 g rádia z Belgicka. Žiadosť bola však s nedostatočným odôvodnením zamietnutá.

Poverenictvo školstva a osvetu obrátilo sa na Predsedníctvo vlády, aby vláda uložila ministerstvu zahraničného obchodu povoliť zakúpenie 2 g rádia podľa dovozného plánu na rok 1948.

Prosím Ťa, aby si tejto slovenskej naliehavej potrebe venoval pozornosť a na zasadani vlády ju láskavo podporil.

Tvoj
L. Novomeský

Charakt. V. Širokého pozri v I. zv. str. 40.

Listy rovnakého znenia (až na oslovenie) poslal Novomeský aj všetkým slovenským ministrom v Prahe:

Clementisovi, Ďurišovi, Franekovi, Kočvarovi, Lichnerovi a Pietorovi. Trochu pozmenený list adresoval v ten istý deň Úradu Predsedníctva ZP (odcitoval v ňom o. i. príčinu, prečo odmietlo žiadosť o rádium Ministerstvo zahraničného obchodu: „...dovoz nedovoluji skutočnosti zjištěné při stanovení dovozního plánu na rok 1948“) a navrhol text uznesenia ZP: „Zbor povereníkov na zasadnutí dňa... uzniesol sa odporúčať vláde, aby sa rozhodla uložiť Ministerstvu zahraničného obchodu vsunúť do dovozného plánu na rok 1948 kúpu 2 gramov rádia z Belgicka pre Rádioterapeutický ústav LF SU, ktorú kúpu uskutoční Povereníctvo školstva a osvety.“

Výsledok tejto a ostatných podobných urgencií by sa dal zistiť len namáhavým a časovo náročným štúdiom v príslušných archívoch. Takisto nebolo možné vysvetliť mnohé iné udalosti, akcie, zákroky, námety, atď. povereníka Novomeského. V tejto publikácii však výsledok jeho úsilií nie je prvoradý. Uverejňujeme ich ako doklad šírky Novomeského úloh, rozhladenosti, záujmov a starostlivosti o ľudí a o inštitúcie.